

'Zenuwcellen van autisten werken niet goed'

Uitgegeven: 5 december 2005 08:02

AMSTERDAM - Bij autistische kinderen werken de zogenoemde spiegelneuronen niet goed. Dit zijn de zenuwcellen waarmee de gevoelens van anderen kunnen worden begrepen. Daardoor zien autisten wel de emoties op het gezicht van een ander, maar voelen ze de lading erachter niet goed aan, schrijft Trouw maandag op basis van een Amerikaans onderzoek.

Dat vermoeden bestond al, maar het bewijs was er nog niet, zeggen neurologen op de website van 'Nature neuroscience'. Bij het experiment moesten autistische- en niet-autistische kinderen kijken naar gezichten met bijvoorbeeld een vrolijke of angstige uitdrukking. Vervolgens moesten zij die uitdrukking nadoen. Dat lukte beide groepen, maar bij autisten bleken de hersencellen waarmee ze zich kunnen inleven in de emoties niet of nauwelijks te werken.

Alweer oud nieuws. In het blad Psychologie van december, welke alweer twee weken in huis is, staat een heel artikel over empathie. Inlevingsvermogen dus. Kleine kinderen 'spiegelen' de gezichtsuitdrukkingen van de mensen om hen heen. Hoe ouder ze worden hoe meer ze de emoties en gevoelens bij deze gezichtsuitdrukkingen begrijpen. Deze koppeling van gezichtsuitdrukking en emotie/gevoel wordt opgeslagen in de zogenaamde spiegelneuronen. Zodra men een situatie of gezichtsuitdrukking tegenkomt produceren deze neuronnen het bijhorende gevoel of emotie. Als we iemand zien die met een hamer op zijn duim slaat wapperen we zelf al snel automatisch met onze hand ("AU!!"). Vrouwen blijken een veel beter functionerend spiegelneuronensysteem te hebben dan mannen (wisten we natuurlijk ook allang). En autisten (en dus niet alleen kinderen zoals Trouw schrijft!) dus weer een veel minder werkende dan de algemene man.

Zover ga ik mee in het verhaal. Ik zie en merk het zelf dagelijks bij mijn jongens. Het niet begrijpen van een gezichtsuitdrukking (bang, blij, boos, verdrietig). Maar wat bij hen ook niet automatisch aanwezig was was het besef dat een ander hetzelfde kon voelen als zij. Ze begrepen niet automatisch dat wanneer zij een ander schopte of knepen dat die ander dan pijn had. Ze snapte dondersgoed dat het hen pijn deed wanneer iemand ze zou knijpen. Maar het feit dat een ander dat ook kon voelen, gewoon hetzelfde gevoel als zij, dat ging er maar moeilijk in. Het vooraf 'invoelen' van de emotionele of feitelijke consequenties van een situatie. Als dat ook met deze spiegelneuronen te maken heeft is 'spiegel-' wellicht niet de juiste benaming van de neuronnen....

Gelukkig kunnen mijn jongens, dat wat bij u en mij automatisch gaat en bij hen niet, wel aanleren. Verstandelijk dan. Bedenk u dan wel wat een giga stroom van gedachten er dus bij iedere stap die zij zetten door hun hoofd moet gaan. ("als ik dit doe wat gebeurt er dan? Als een ander datzelfde doet, hoe is dat dan voor mij? Voel ik dan pijn, verdriet, boosheid, blijdschap? Zou die ander dat dan ook voelen? Moet ik het misschien anders aanpakken? En wat zijn dan de gevolgen? Heb ik deze situatie al eerder meegemaakt en wat gebeurde er toen? Heb ik andere dit al eens zien doen en moet ik dat niet gewoon nadoen?, etc, etc). En dat lukt dus niet altijd. Goed om af en toe bij stil te staan wanneer ze weer eens flippen.....